



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

De præcepto ipsius fortitudinis. 1

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

ar. prac.
ad 3.

dono, scilicet dono fortitudinis. Est tamen ibi aliqua
conuenientia: quia sicut dictum est *, fortitudo in
arduis consistit. Est autem valde arduum, quod ali-
quis non solum opera virtuosa faciat, quæ communi-
ter dicuntur opera iustitiæ, sed quod faciat ea cum
insatiabili quodam desiderio: quod potest significari
per famem & sitim iustitiæ.

† ho. 6. ex
varijs lo.
in Matt.
t. 2.

Ad primum ergo dicendum, quod sicut Chryso-
stomus dicit super Matth. † Iustitia hic potest accipi non so-
lum particularis, sed etiam vniuersalis, quæ se habet
ad omnium virtutum opera: vt dicitur in 5. Ethic. * in
quibus arduum intendit fortitudo, quæ est donum.

l. 5. eth. c.

Ad secundum dicendum, quod charitas est radix
omnium donorum & virtutum, vt supra dictum est †.
Et ideo quicquid pertinet ad fortitudinem, potest
etiam ad charitatem pertinere.

1. & 2.

9. 23. a. 8

ad 3. et 1

2. 9. 68.

a. 4. ad 3

Ad tertium dicendum, quod inter fructus ponuntur
duo, quæ sufficienter correspondent dono fortitudi-
nis; scilicet patientia, quæ respicit sustinentiam mala-
rum; & longanimitas, quæ respicere potest diuturnam
expectationem & operationem bonorum.

QVÆST. CXL.

De præceptis fortitudinis, in duos articulos diuisa.

Deinde considerandum est de præceptis fortitu-
dinis.

¶ Et primo de præceptis ipsius fortitudinis.

¶ Secundo, de præceptis partium eius.

ARTIC. I.

681

*Vtrum conuenienter in lege diuina, præcepta forti-
tudinis tradantur?*

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod non
conuenienter in lege diuina, præcepta fortitudi-
nis tradantur. Lex enim noua perfectior est veteri lege.
Sed in veteri lege ponuntur aliqua præcepta fortitu-
dinis, vt patet Deuter. 20. Ergo & in noua lege aliqua
præcepta fortitudinis danda fuerunt.

¶ 2. Præterea, Præcepta affirmatiua videntur esse
potiora præceptis negatiuis: quia affirmatiua inclu-
dunt

dunt negatiua, sed nõ e conuerso. Inconueniẽter ergo in lege diuina ponuntur præcepta fortitudinis solum negatiua, timorem prohibentia.

¶ 3 Præterea, Fortitudo est vna de virtutibus principalibus, vt supra habitũ est *. Sed præcepta ordinantur ad virtutes, sicut ad fines: vnde debent eis proportionari. Ergo & præcepta fortitudinis debuerunt poni inter præcepta decalogi, quæ sunt principalia legis præcepta.

q. 123. a.
11. et 1. 2.
q. 61. a. 2

SED contrarium apparet ex traditione sacre Scripturæ.

RESPONDEO dicendum, qd præcepta legis ordinantur ad intentionẽ legislatoris. Vnde secundũ diuersos fines, quos intendit legislator, oportet diuersimodẽ præcepta legis institui. Vnde & in rebus humanis alia sunt præcepta democratica, alia regia, alia tyrannica. Finis autẽ legis diuinæ est, vt homo inhæreat Deo. Et ideo præcepta legis diuinæ tam de fortitudine, quam de alijs virtutibus dantur, secundũ quod conuenit ordinationi mẽtis in Deum. Et propter hoc Deut. 20. dñs, Non formidetis eos, quia Dominus Deus vester in medio vestri est, & pro vobis contra aduersarios dimicabit. Leges autem humanæ ordinantur ad aliqua mundana bona, secundum quorum conditionem præcepta fortitudinis in humanis legibus inueniuntur.

Ad primum ergo dicendum, qd vetus testamentũ habeat tẽporalia promissa, nouũ autẽ spiritualia & æterna, vt Aug. dicit cõtra Faust. * Et ideo necessariũ fuit, vt in veteri lege populus instrueretur qualiter pugnare deberet, etiã corporaliter, pro terrena possessione acquirenda. In nouo autem testamento instruendi fuerunt homines, qualiter spiritualiter cerrado ad possessionẽ vitæ æternæ peruenirent: secundũ illud Matt. 11. Regnum cõlorũ vim patitur, & violenti rapiunt illud. Vnde & Petrus præcipit, 1. Pet. vlt. Aduersarius vester diabolus tanquã leo rugiens circuit quærens quem deuoret, cui resistite fortes in fide. Et Iac. 4. Resistite diabolo, & fugiet à vobis. Quia tamen homines ad spiri-

l. 4. c. 2. 3
pri. 10. 6.
& etiam
innuitur
in l. con.
Adimã.
tum in fi.
c. 3. 10. 6.

tualia bona tendentes, ab eis retrahi possent per corporalia pericula, fuerunt etiam in lege diuina danda fortitudinis præcepta ad sustinenda forçiter temporalia mala: secundum illud Matth. 10. Nolite timere eos qui occidunt corpus.

Ad secundum dicendum, quòd lex in suis præceptis habet communem instructionem. Ea verò quæ sunt agenda in periculis, non possunt ad aliquod commune reduci, sicut ea quæ sunt vitanda. Et ideo præcepta fortitudinis magis dantur negatiuè, quàm affirmatiuè.

q. 127. a. 1. Ad tertium dicendum, quòd sicut dictum est *, præcepta decalogi ponuntur in lege, sicut prima principia, quæ statim debent esse omnibus nota. Et ideo præcepta decalogi debuerunt esse principaliter de actibus iustitiæ, in quibus manifestè videtur esse ratio debiti. Non autem de actibus fortitudinis: quia non ita manifestè videtur esse debitum, quòd aliqui pericula mortis non reformidet.

ARTIC. II.

Utrum conuenienter tradantur præcepta in lege diuina de partibus fortitudinis?

682

AD secundum sic proceditur. Videtur, quòd in conuenienter tradantur præcepta in lege diuina de partibus fortitudinis. Sicut enim patientia, & perseverantia sunt partes fortitudinis, ita etiam magnificencia, & magnanimitas, siue fiducia: ut ex super dictis patet *. Sed de patientia inueniuntur aliqua præcepta tradita in lege diuina; similiter etiam de perseverantia. Ergo pari ratione de magnificencia, & magnanimitate aliqua præcepta tradi debuerunt.

* q. 128. ho. 35. in eu. nõ remose ante med.

¶ 2 Præterea, Patientia est virtus maxime necessaria, cum sit custos aliarum virtutum, ut Gregorius dicit †. Sed de alijs virtutibus dantur absolutè præcepta, quæ intelligantur solum secundum præparationem animi, ut Augustinus dicit in lib. de Sermo. Domini in monte.

l. 1. de ser. do. in mō se c. 34. 35. & 36. 30 4.

¶ 3 Præ-